

Varför förändras det svenska språket?

Čović, Jelena

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:001720>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-05**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

ZAGREBS UNIVERSITET
FILOSOFISKA FAKULTETEN
INSTITUTION FÖR SKANDINAVISTIK

Jelena Čović

Varför förändras det svenska språket?

Examensarbete

Handledare:

Ante Petrović

September, 2021

Innehåll

1. Inledning	1
2. Uppdelning i externa och interna faktorer	1
3. Hur blir en språkförändring till.....	2
4. Problem inom forskning om språkförändring	3
5. Externa faktorer	3
5.1. Prestige	4
5.1.1. Medveten (Conscious) förändring	4
5.1.2. Undermedveten (Subconscious) förändring	5
5.1.3. Medveten och undermedveten förändring i svenskan.....	5
5.2. Geografi	6
5.3. Språkkontakt.....	8
6. Interna faktorer	9
6.1. Förenkling.....	9
6.2. Att laga mönstret	10
7. Slutsats.....	12
8. Litteratur	13
Zašto se švedski jezik mijenja?.....	15
What causes changes in the Swedish language?.....	15

1. Inledning

”Panta rei” eller ”Allt flyter” sa, för så många år sedan, en känd grekisk filosof. Att allt förändras är en naturlig process som man inte kan undvika. Eftersom det inte är maskiner utan föränderliga människor som talar och använder språk, så är det inte överraskande att språket som de använder också kommer att förändras. Språklig förändring har många orsaker som är sociala, kommunikativa, kognitiva, och språkliga (Milroy 148). Ofta kan vi inte identifiera alla faktorer som påverkade en förändring men språkforskare försöker samla in allt som gjorde en förändring möjlig och har utvecklat några teorier som försöker förklara den här mystiska processen. Språkförändringar och hur och varför de uppstår är ett ämne som behandlas intensivt inom historisk lingvistik och sociolingvistik/språksociologi. Enligt Millar och Trask var det sociolingvistik som först presenterade några förslag som svar på den här frågan (251). Det här examensarbetet kommer att presentera kort några av anledningar som beaktas när det gäller språkförändring. Anledningar kommer att illustreras med exempel från svensk språkhistoria.

2. Uppdelning i externa och interna faktorer

Språkforskare brukar uppdelar orsaker till språkförändringar i två kategorier: interna faktorer, som inte är bundna till sociolingvistiska faktorer utan till språksystemet, och externa faktorer, som har sin källa i sociolingvistiska fenomen (Hickey 388). Det finns en tendens inom språkforskning att försöka dela upp språkliga fenomen i en binär uppdelning och ofta är de två sidorna av dikotomin det som är inre och det som är yttre. Johansson skriver att den här inre/yttre dikotomin brukar tillskrivas Ferdinand de Saussure men att den faktiskt är äldre än han (88). I Saussures uppdelning behandlar intern lingvistik ”rent språkliga problem” medan den externa handlar om allt som ”är främmande för språkets organism och väsen” (Johansson 88). Enligt den analogin brukar språkförändringsfaktorers uppdelning baseras på om förändringen ligger innanför eller utanför språket och de två underbegrepp anses utesluta

varandra (Johansson 89). Det finns diskussion inom historisk lingvistik kring de två typerna av förklaringar och externa faktorer betraktas ofta som mindre viktiga än interna, även som inte relevanta; antagandet är att det inte är talarna utan språket självt som sätter i gång förändringar (Milroy 143). Johanson nämner också diskussionen och hävdar att det "finns en apriorisk tendens att gynna argument som hänförs till inre aspekter" (91). Hickey påstår att orsaker inte kan delas upp i två binära och klart urskilda begrepp, att de inte är ömsesidigt uteslutande och att de tvärtom ofta samarbetar när en förändring uppstår (388). Johansson har samma åsikt och kallar dessa "icke-naturliga dikotomier som den mellan inre/yttre aspekter på språk" problematiska eftersom de kan leda till "förenkling av en verklighet som alls inte är så polariserad som dikotomin antyder" och att "begreppen kan tillåtas att delvis täcka varandra" (90). Allt detta pekar på att båda typer av faktorer påverkar förändringen. I denna uppsats ska faktorer uppdelas i dessa kategorier men det borde sägas att det ofta är både interna och externa element som spelar en viktig roll i språkförändringar av båda typer.

3. Hur blir en språkförändring till

Språklig variation hittar man i alla språk; talarnas språk varierar beroende på var de bor, hur gamla de är, vilken socialklass de hör till och deras kön (Millar och Trask 251). Alla förändringar börjar som språklig variation (Barðdal et al. 27). Det var genom att undersöka variation som sociolingvister kom till sina slutsatser och det är i variation som man i sällsynta fall kan observera en pågående språkförändring (Millar och Trask 252, 257). Endast när en variation sprids och accepteras av ett stort antal talare kan den beaktas som en språkförändring; innan det händer är variationen bara en innovation eller en språkförändring i sin början (Johansson 94). Johansson påpekar att sociolingvister ofta skiljer mellan innovation och dess spridning och ger exempel på Milroy som skiljer mellan innovation och "dennas spridning till flera språkbrukare och successivt till språksystemet, varigenom förändringen blir ett faktum"

och han betonar också behovet av en yttre/extern utlösare (*external trigger*) (94). Aitchinson skriver också om en utlösare och hon påstår att det är externa faktorer som är den utlösaren i språket, men att förändring fastnar endast i de fall där språkssystemet är redo för förändringen att uppstå och att detta händer på platser i språkssystemet där det finns sprickor (197, 249).

4. Problem inom forskning om språkförändring

Förändringar i språket kan sträcka sig över en väldigt lång tid. Ett problem som blir uppenbart är att man inte kan ”directly observe the diachronic process of linguistic change” (Milroy 144). Det vill säga att man inte kan veta konkret varför ett språk förändras på det sätt som det gör, eftersom man inte kan följa dess utvecklingen genom så många år och ofta kan man inte ens märka att förändringen pågår. Nordberg skriver om ett problem som dyker upp när man försöker göra just detta. Han skriver att moderna språkforskare som vill iaktta hur förändringen uppstod måste använda både nutida och dåtida källor men problemet är att de kan göra sin nutida korpus tillräcklig stor och varierad men när det gäller dåtida data kan de använda bara materialet som finns och till och med är det ofta bara skriftliga källor som de har tillgång till och dem kan man inte använda för att analysera talspråk (143–4). William Labov ville lösa detta problem med att använda ”resultaten av de sociolingvistiska undersökningarna av nutida språkförhållanden för att förklara språkförändringar i det förflutna” och det finns andra teorier som skulle utnyttja nutida material för att förklara förändringar men ingen av dem är allmänt accepterad och ideal så att problemet återstår (Nordberg 144).

5. Externa faktorer

Det finns fler benämningar för de faktorer som är bundna till sociala omständigheter. Aitchinson kallar dessa faktorer för sociolingvistiska faktorer. Barðdal et al. beskriver tre externa förklaringar under rubriken sociohistoriska teorin och kallar dem för kulturella orsaker (26). Johansson definierar det ”yttre synsättet [som] är konstruktivistiskt och analyserar

”objektet” som en del av en särskild kulturell kontext” och han skriver att den ”behandlar språkets relation till språkbrukarna och därmed till en politisk, socio-ekonomisk och kulturell omgivning” (91). Det vill säga att externa faktorer är bundna till samhälle och talarnas plats inom det. Det som verkar genomsyra alla externa faktorer är talarnas användning av språket för att göra sig förstådda men också att konstruera sina identiteter, att presentera sig själva som del av en grupp eller att distansera sig från den.

5.1.Prestige

Första förklaringen för varför språkförändringar uppstår är prestige. Förklaringen ser förändringen som ett resultat av talarnas vilja att markera samhörighet med den grupp som använder en viss variant eller deras vilja att markera att de inte är del av den (Barðdal et al. 26). Det är inte konstigt att talarna vill göra detta eftersom alla varianter inte är accepterade på samma sätt. Nordberg påpekar att ”vissa varieteter eller varianter kan tilläggas hög prestige medan andra blir socialt stigmatiserade” (145). Men vilka varianter som tillskrivs hög prestige är inte hugget i sten och både dialektgränser och språksociala skillnader mellan socialgrupper kan och har ändrats och flyttats (Nordberg 145). Prestige kan därför knytas till förändringar i både dialekter och sociolekter. Några förändringar dyker upp när en viss grupp tar element från en annan grupps språk och börjar använda dessa drag därför att de tycker om vad andra gruppen står för eller tycker att andra gruppens språk är mer prestigefyllt (Aitchinson 83). Aitchinson gör skillnad mellan medveten och undermedveten förändring såväl som mellan öppen (*overt*) och dold (*covert*) prestige. De här begreppen förklaras i de följande styckena.

5.1.1. Medveten (*Conscious*) förändring

Medvetna förändringar är, precis som namnet antyder, förändringar som talare är medvetna att de gör när de ändrar sitt uttal eller ord de använder. De gör detta med ett tydligt mål i sikte, nämligen att komma närmare gruppen som de värdesätter mest. I så fall har den gruppen öppen

prestige. Nordberg påpekar att det är ”generellt så att den högsta socialgruppen ligger närmast standardnormen (eftersom det är den som definierat den)” (145). Aitchinson ger exemplet på William Labovs berömda forskning om hur New York-borna använder r-ljudet (56–60). Labov upptäckte att talarna använde r-ljudet oftare när de var mer försiktiga med sitt språk än när de fick tala ledigt. Eftersom användning av r-ljudet anses vara standard och en egenskap av de högre socialgrupper, så anpassade medlemmar av lägre socialgrupper sitt språk till standarden som de uppfattade som mer prestigefylld (Aitchinson 56–60).

5.1.2. Undermedveten (*Subconscious*) förändring

Den andra typen av förändring är undermedveten, där talarna inte är medvetna om att de ändrar sitt språk eller varför de gör det, men de gör det i alla fall därför att den variant som de anpassar sig till har dold prestige. Aitchinson ger ett berömt exempel till av William Labov, nämligen hans undersökning på Martha’s Vineyard, där han märkte att öborna undermedveten anpassade hur de uttalade några vokaler till hur de gamla fiskarna på ön uttalade dem (60–67). Detta anses vara en följd av öbornas önskan att distansera sig själv från turisternas språk och betona sin tillhörighet till öns samhälle vars traditionella värderingar de värderar högt (Aitchinson 60–67).

5.1.3. Medveten och undermedveten förändring i svenskan

Svenskan har förändrats mycket under tidernas lopp och språkförändringar har varit medvetna och undermedvetna. Ofta kan man inte veta vilka av dem som var medvetna och vilka inte men många var bundna till prestige. En medveten förändring kan vi observera vid användning av könsneutrala ord och uttryck vars syfte är att skapa ett mindre sexistiskt och mer jämställt språk. Några av dessa förändringar är vanligare användning av det könsneutrala pronomenet *hen* i stället för generiskt *han*, *han/hon* eller *han eller hon*, användning av könsneutrala yrkestitlar (t.ex. *talesperson* i stället för *talesman* eller *lärare* för både män och kvinnor i stället

för *lärare och lärarinna*), och användning av indefinita pronomen *en* i stället för *man* i subjektställning (Språkrådet "Hur förändras svenskan?"; Edlund et al. 2007, 185–191). Vi kan också knyta den användningen av könsneutralt språk till prestige. De som medvetet ändrar sitt ordförråd och använder dessa ord och uttryck vill vara del av den del av samhället som har samma värderingar som de har (åtminstone de värderingar som gäller språk och jämställdheten); de ser den gruppen som mer prestigefylld.

Andra språkförändringar som de som kommer att presenteras näst är inte nödvändigtvis motiverade av prestige men de visar att svenskarna inte är främmande till strävan mot jämställdhet i samhället genom språket som skulle kanske minska skillnader mellan den prestigefyllda variationen och den som inte är det. Så har vi Språkrådets påstående att svenskan har utvecklats mot ett mer informellt språk under de sista 5 årtionden; och exemplet på användningen av *du* och förnamn i stället för *Ni*, titel eller efternamn som de påstår är en påföljd av högre grad av jämlikheten i samhället ("Hur förändras svenskan?"). Här kan vi inte veta om förändringen var medveten eller inte. Det dyker också upp frågan om det är samhälle som påverkar jämlikheten eller tvärtom. En medveten växling från komplicerat byråkratiskt språk till en lättare begriplig version kan man observera när Språklagen år 2009 träder i kraft i vilken det står att den offentliga svenskan ska vara vårdad, enkel och begriplig. Detta betyder myndigheter, kommuner, regioner och andra offentliga organ borde använda klarspråk som skulle vara lättare att förstå för alla (Språkrådet "Vad är klarspråk?").

5.2. Geografi

Som redan sagts är variation en av språkets naturliga egenskaper och en aspekt som påverkar hur varierat ett språk är anses vara geografi. Dialekt kan definieras som "en variant med vissa karakteristiska drag som i allmänheten förknippas med ett begränsat geografiskt område" (Barðdal et al. 258). Det finns två teorier som beskriver hur vissa språkliga drag sprider sig

över något geografiskt område: stamträdsteorin och vågteorin. Dessa teorier förklarar dock bara hur och inte varför spridningen av vissa drag förekommer (Barðdal et al. 26).

Stamträdsteorin baseras på antagandet att det finns urspråk från vilka dagens språk utvecklades. Antagandet innebär också att olika språk är besläktade och att de var del av ett språk som genom talarnas spridning över olika geografiska område splittrades i olika dialekter som hade karakteristiska drag och därmed blev egna språk (Barðdal et al. 23–4).

Vågteorin utvecklades från en vilja att ersätta stamträdsteorin och den innebär att nya språkdrag sprider sig graduellt över ett område genom att påverka dialekterna oberoende av vilken språkfamilj språket tillhör (Barðdal et al. 25-26). Geografiska egenskaper som fjäll, berg, floder eller sjöar gör det svårare att hålla kontakt mellan grupper som skiljs av dem så att en del talare av ett språk blir isolerade från en del andra talare. På grund av den här isoleringen splittras ett språk i dialekter när en grupp accepterar några förändringar och den andra gruppen accepterar andra förändringar. Här har prestige igen sin påverkan; den spelar roll i vilka drag som ska accepteras och vilka som ska undvikas.

Dessutom kan geografi enligt en studie av Caleb Everett också påverka språkets fonologi av fysiologiska skäl; han fann att språk som utvecklades på högre höjd använde ejektiva konsonanter mycket oftare än språk som utvecklades på lägre höjd (1). Skillnader mellan grupper kan bli så märkliga att en grupps språk i några fall kan bli obegriplig till den andra gruppen. När det händer uppstår också problemet om hur man kan bestämma om några varianter är dialekter av ett språk eller är själva ett särskilt språk. I svenskan har vi exempel på älvdalska som många ser som ett eget språk på grund av hur olik rikssvenskan den är och på det faktum att den till och med har några egenskaper som man inte längre hittar varken i svenska eller i norska som dativkasus, böjning av verb efter person och numerus eller nasalvokaler (Dahl). Förr i tiden kunde man hitta dessa egenskaper i svenskan men, medan

dessa egenskaper gradvis försvann ur bruk i standardspråk, nådde de förändringarna inte alla delar av landet som exempelvis det område där älvdalska används.

Det som man måste ta hänsyn till när det gäller det problemet är att det är historia och politik som bestämmer var språkgränser ska finnas och att även om det finns lingvistiska skäl att se en dialekt som eget språk som obegriplighet eller stora skillnader i grammatik så är det inte lingvistikerna som har sista ordet i problemet (Dahl).

5.3. Språkkontakt

Enligt Millar och Trask är det nästan omöjligt att hitta ett språk som är helt och hållet isolerat från andra språk; ofta använder eller hör talarna av ett språk minst ett språk till dagligen (291). Därför är det ingenting oväntat att språk förändras genom denna kontakt. Barðdal et al. beskriver interaktionsförklaring som innebär att språket förändras när folk som talar olika språk vill göra sig förstådda till varandra (26). Ett resultat av detta hittar man i pidginspråk som uppstår när människor som inte talar ett gemensamt språk måste kommunicera med varandra.

Hur ett språk påverkas av andra språk som det har kontakt med är igen bundet till prestige. Barðdal et al. skriver om språkkontaktsförklaringen som ”innebär att man i första hand lär sig ord eller ordformer från det mer prestigefyllda språket och efterhand anpassar även uttal och böjning” (27). De mest uppenbara förändringar som uppstår ur språkkontakt hittar man i ordförråd. Under tiden har svenskan haft intensiv kontakt med latinet (på grund av kristendomen), lågtyska (under Hansatiden), högtyska (genom reformation, trettioåriga kriget och romantiken), franska i 1800-talet och engelska från 2000-talet till idag (Antunović 99–100). Under Hansatiden kom många tyska köpmän och hantverkare till svenska städer och till och med den svenske kungen från 1362 till 1398 var tysken Albrekt av Mecklenburg, så att under den tiden var lågtyskan allestädes närvarande och hade mycket hög prestige och detta ledde till att lågtyskan trängde sig in i det svenska språket till och med till de slutna

ordgrupperna som inte brukar påverkas av språkkontakt som till exempel hjälpverb, pronomen och konjunktioner (Antunović 99).

6. Interna faktorer

De förändringar som är internt motiverade kan sägas vara resultat av faktorer som är bundna till språkets struktur och oberoende av sociolingvistiska faktorer (Hickey 388). Aitchinson kallar dem för språkpsykologiska faktorer eftersom de uppkommer både från språkets struktur och talarnas sinnen (134). Johansson skriver om ”det inre systemet [som] är fenomenologiskt, i den meningen att det analyserar ”objektet” utifrån sig själv, som mentalt fenomen” och att det ”behandlar språket som en abstraktion” (91). En annan aspekt som nämns ofta när det gäller interna faktorer är uppfattningen att språket vill och kan reparera sina brister.

6.1. Förenkling

När det gäller förenkling kan vi först nämna teorin om enklare uttal (*ease of articulation/effort*) som baseras på antagandet att talarna strävar efter ett lätt och bekvämt uttal. Barödal et al. skriver om ”den tröghet i vår talapparat som leder till att ljud som står nära varandra påverkar varandra” (27). En typ av förenkling kallas assimilation och ett exempel på detta hittar man i frasen ”min bror” som i talad svenska ofta blir [mimbrø:r] när ordfinal [n] uttalas som [m] när den föregås av en kort vokal och följs av bilabial konsonant [b] som har samma artikulationsställe som [m] – läpparna (Holmes & Hinchliffe 22). Assimilation är ett fenomen som ofta resulterar i språkförändring, men lika ofta går det inte vidare och förblir språklig variation. Milroy påpekar att problemet med assimilation, och med språkförändringar generellt, är att vi inte kan veta varför i några fall förändringen blir till och i andra inte, eller om den blir till varför den gör det just då och inte på en annan punkt i språkets historia (146).

Förenkling kan också nämnas angående hur grammatik eller språksystemet förenklas. I svenskan har förenkling varit särskilt märkbar i 1900-talet; det var då som pluralformerna av verb försvann och kortformerna som *ger* och *ska* ersatte långa *giver* och *skall* och detta berodde på att skriftspråket påverkades av talspråket (Barðdal et al. 121). Men som den tidigare nämnda älvdalskan visar, så är det inte i alla dialekter som språksystemet förenklades och några dialekter använder fortfarande de äldre formerna.

6.2. Att laga mönstret

Språkförändring kan också motiveras av terapeutiska skäl som språket eller talarna själva sätter i gång. Barðdal et al. skriver att ”det finns tendenser hos språkbrukare att återställa ett förändrat system i dess ursprungliga skick” (27). Terapeutiska förändringar nämns också av Aitchinson som hävdar att de vittnar om språkets förmåga att reparera sina brutna mönster och bevara sin struktur (169). En av språkprocesser som kan användas för att illustrera detta är morfologisk utjämning eller analogi. Analogi är en språkprocess som innebär att ”en form av ett ord anpassas till andra former av ett ord” som när den gamla presensformen ”*stöder* blir *stödjer* för att bli mer lik *stödja*” (Barðdal et al. 479). Definitionen ovan fokuserar på analogi i morfologi, men den process kan vi också igenkänna i syntax som vid användning av hjälpverbet *kommer* i svenska. Vid användning av det brukar infinitivmärket *att* ofta släppas ur konstruktionen (Språkrådet “Hur förändras svenskan?”). Detta kan bero på att talare vill fixa mönstret enligt vilken alla hjälpverb används utan infinitivmärket *att*. Detta kan också betraktas som tidigare nämnd förenkling.

En annan process med vilken mönster lagas är omanalys eller reanalys som oftast knyts till barn och deras språkutveckling och som innebär att talare omanalyserar regler och kommer på förklaringarna för regler själv och det kan hända att förändringen uppstår ur faktumet att talarna förstår regler på olika sätt (Barðdal et al. 28–29). I svenskan hittar vi exempel på omanalys hos

genitivmarkören -s som förr i tiden var en böjningsändelse som användes på ordnivå för att böja enskilda ord i en nominalfras och som efter omanalysen blev en klitisk partikel som verkar på frasnivå och läggs till hela nominalfrasen som i uttrycket *den som jobbars lön* (Norde 205-208).

Som lagning av mönster kan man också betrakta skapelse av nya ord. Om det finns något i vår utomspråkliga värld som är nytt och inte har något namn så är det naturligt för människor att kategorisera nyheten och ge den namn. För att reparera den sprickan i språket kan talare låna ett ord från andra språk, lägga till en ny betydelse till ett ord som redan finns i språket eller skapa ett nytt ord, till exempel genom processen av sammansättning. Exempelvis markerades år 2020 världen runt av coronapandemin och människor måste anpassa sitt beteende och sitt språk. Detta ledde till att det uppkom nya hälsningsgester som skulle minimera kontakten som kunde överföra sjukdomen och de nya hälsningsgesterna fick namnet *coronahälsning*; ett nytt ord tillsätts till språkets ordförråd, precis bredvid *immunitetspass*, *turistkorridor* eller *tvåmetersregeln* (Språkrådet "Årets nyordslista").

Orden kan också försvinna ur bruk när de inte längre behövs eller när deras roll övertas av något annat ord (Barðdal et al. 132). Roberbe påpekar att dessa innovationer i språket som nya ord eller omanalyser är ofta resultat av kontakt mellan språk (374). Men det är inte nödvändigtvis mellan olika språk som orden lånas. En språkvariant kan också överta ord från en annan variant och anpassa den till sitt ordförråd (Barðdal et al. 26). Det som måste påpekas är att när man säger att förändringar i den utomspråkliga världen orsakar behovet av nya ord så kan de förändringarna betraktas som externt motiverade. Här ser man den tidigare nämnda svårigheten med att påstå att en orsak antingen är extern eller intern. Den orsaken kunde lätt ha varit i kategorin externa faktorer men här betraktas den som intern eftersom talarnas vilja att reparera sprickan i språket anses vara viktigare än faktumet att det första steget i förändringen egentligen finns i den utomspråkliga världen.

7. Slutsats

Språk förändras jämt och ständigt. Man kan inte veta säkert allt som ingår i att några delar av ett språks system förändras. Några anledningar kan dock undersökas: externa anledningar som prestige, geografiska egenskaper eller kontakt mellan olika språk och olika varianter av ett språk, och interna anledningar som språkets förenkling och lagning av mönster. Exempel på förändringar som orsakats av dessa anledningar kan lätt hittas inom svensk språkhistoria. Det finns problem inom forskning om språkförändringar; de flesta av dem är resultat av vår oförmåga att spåra förändringen. Hela forskningsområdet som undersöker anledningar har gjort många framsteg under de årtionden sedan det skapades men det finns mycket mera som kommer att fortsätta att förvirra de kommande generationer av språkforskare.

8. Litteratur

Aitchinson, Jean. *Language Change: Progress or Decay?* 3 uppl. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.

Antunović, Goranka. "Od staroskandinavskog do švengleskog" *SOL 1*. Zagreb: Filozofski Fakultet u Zagrebu, 1988. pp. 91–104.

Barðdal, Jóhanna et al. *Nordiska: våra språk förr och nu*. Lund: Studentlitteratur, 1997.

Dahl, Östen. "Älvdalska – eget språk eller värsting bland dialekter?" *Språktidningen*
<https://spraktidningen.se/2008/11/alvdalska-eget-sprak-eller-varsting-bland-dialekter/>
Publicerat 27.11.2008. Hämtat 12.7.2021.

Edlund, Ann-Catrine, Eva Erson & Karin Milles. *Språk Och Kön*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag, 2007.

Everett, Caleb. "Evidence for Direct Geographic Influences on Linguistic Sounds: The Case of Ejectives." *PLoS ONE* 8(6): e65275. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0065275>
Publicerat 12.6.2013. Hämtat 12.7.2021.

Hickey, Raymond. "Internally- and Externally-Motivated Language Change" *The Handbook of Historical Sociolinguistics*, Juan Manuel Hernández-Campoy och Juan Camilo Conde-Silvestre (red.). Blackwell Publishing Ltd., 2012. pp. 387–407

Holmes, Philip & Ian Hinchliffe. *Swedish: An Essential Grammar*. 2 uppl. Routledge, 2008.

Johansson, Lars-Erik. "Dikotomin 'inre/ytte' i språkhistorisk forskning. En terminologisk studie av humanvetenskaplig begreppsbildning." *Översättningsteori, fackspråk och flerspråkighet*. VAKKI Publications Nr 34. Vasa: VAKKI, 2007. 87–98.

Millar, Robert McColl & Larry Trask. *Trask's Historical Linguistics* 3 uppl. Routledge: 2015.

- Milroy, James. "On the role of the speaker in language change" *Motives for Language Change*, Raymond Hickey (red.). Cambridge: Cambridge University Press, 2004. pp. 143-157
- Nordberg, Bengt. "Några problem inom historisk sociolingvistik" *Studier i svensk språkhistoria 12: Variation och förändring*. Maria Bylin, Cecilia Falk, Tomas Riad (red.). Stockholm: Acta Universitatis Stockholmiensis, 2014. pp. 143–152
- Norde, Muriel. "Demarcating Degrammaticalization: the Swedish s-Genitive Revisited." *Nordic Journal of Linguistics*, vol. 29, no. 2, 2006. pp. 201–238., doi:10.1017/S0332586506001582.
- Roberge, Paul T. "The Teleology of Change: Functional and Non-Functional Explanations for Language Variation and Change" *The Handbook of Historical Sociolinguistics*, Juan Manuel Hernández-Campoy och Juan Camilo Conde-Silvestre (red.). Blackwell Publishing Ltd., 2012. pp. 369–386
- Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen. "Hur förändras svenskan?" <https://svenskaspraket.si.se/hur-forandras-svenskan/> Publicerat 10.3.2020 Hämtat 12.7.2021.
- Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen. "Vad är klarspråk?" <https://www.isof.se/lar-dig-mer/kunskapsbanker/lar-dig-mer-om-klarsprak/vad-ar-klarsprak> Publicerat 28.10.2020. Hämtat 12.7.2021.
- Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen. "Årets nyordslista" <https://www.isof.se/lar-dig-mer/kunskapsbanker/lar-dig-mer-om-nyord/arets-nyordslista> Publicerat 27.8.2020. Hämtat 15.7.2021.

Zašto se švedski jezik mijenja?

U ovom radu predstavljaju se teorije vezane za moguće uzroke promjena u jeziku. Opisuje se razlika između unutarnjih i vanjskih uzroka te se kratko dotiče rasprava o podjeli, ponajviše je li zapravo moguće jasno razdijeliti uzroke u jednu ili drugu kategoriju. U radu su jezične promjene podijeljene u one potaknute vanjskim čimbenicima, koje su rezultat sociolingvističkih fenomena, te one potaknute unutarnjim čimbenicima i koje proizlaze direktno iz jezičnog sistema. Prestiž, geografija i jezični kontakt navode se kao primjeri promjena potaknutih vanjskim čimbenicima, dok su pojednostavljivanje i popravljivanje jezičnih obrazaca primjeri unutarnjih razloga promjene. Gdje je moguće, koncepti su ilustrirani primjerima iz švedskog jezika. Rad se također dotiče problema vezanih uz područje proučavanja jezičnih promjena kao što je nemogućnost dijakronijskog praćenja promjena te nedostatak materijala iz prošlosti jezika koji iz te nemogućnosti proizlazi.

What causes changes in the Swedish language?

This paper aims to present theories about possible causes of language change. It describes the difference between internal and external causes and briefly mentions the debate around this dichotomy, namely if it is even possible to cleanly divide changes into one or the other. A short explanation of how changes come to be is also given. The changes are loosely grouped into those externally motivated which arise from sociolinguistic phenomena, and those internally motivated which stem from the language system itself. External reasons given are prestige, geography, and language contact, while internal are simplification and repairing of the patterns. Where possible, the causes are illustrated with examples from Swedish. The paper also touches upon issues surrounding the study of language change such as the inability to track the progress of the change and the subsequent lack of historical data and necessity of focusing primarily on written data.